

YANGI AVLOD BOSHLANG'ICH TA'LIM PEDAGOGLARINI TAYYORLASH: GLOBAL TENDENSIYALAR, XALQARO TAJRIBA VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR

Jumaboyeva Munisa Mansur qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti talabasi

Tel.: 99-275-44-43

Ilmiy rahbar: Eshmanova Nodira Nazarkulovna

Annotatsiya. Maqolada yangi avlod boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashning nazariy-metodik asoslari, global tendensiyalari, xalqaro tajribasi va innovatsion texnologiyalar bilan bog'liq jihatlari tahlil qilinadi. Boshlang'ich ta'lim pedagogi bolaning savodxonligi, mantiqiy fikrlashi, nutq madaniyati, ijtimoiylashuvi va shaxsiy rivojlanishida hal qiluvchi o'rin tutadi. Shu sababli bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashda kompetensiyaviy yondashuv, raqamli pedagogika, inkluziv ta'lim, amaliyotga yo'naltirilgan tayyorgarlik, reflektiv faoliyat, kasbiy etikani shakllantirish va uzluksiz kasbiy rivojlanish muhim ahamiyat kasb etadi. Maqolada O'zbekiston pedagogik ta'lim tizimidagi islohotlar xalqaro tajriba bilan qiyosiy tahlil qilinib, boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlash samaradorligini oshirish bo'yicha ilmiy-amaliy xulosalar beriladi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, pedagog tayyorlash, yangi avlod o'qituvchisi, kompetensiyaviy yondashuv, raqamli pedagogika, innovatsion texnologiyalar, inkluziv ta'lim, xalqaro tajriba, kasbiy kompetensiya.

TRAINING A NEW GENERATION OF PRIMARY EDUCATION TEACHERS: GLOBAL TRENDS, INTERNATIONAL EXPERIENCE AND INNOVATIVE TECHNOLOGIES

Abstract. The article analyzes the theoretical and methodological foundations, global trends, international experience and innovative technologies related to the training of a new generation of primary education teachers. A primary school teacher plays a decisive role in developing children's literacy, logical thinking, speech culture, socialization and personal growth. Therefore, competency-based education, digital pedagogy, inclusive education, practice-oriented training, reflective activity, professional ethics and continuous professional development are of particular importance in teacher preparation. The article comparatively examines reforms in Uzbekistan's pedagogical education system and international experience, and presents scientific and practical conclusions on improving the effectiveness of primary teacher training.

Keywords: primary education, teacher training, new generation teacher, competency-based approach, digital pedagogy, innovative technologies, inclusive education, international experience, professional competence.

ПОДГОТОВКА ПЕДАГОГОВ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ, МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ

Аннотация. В статье анализируются теоретико-методические основы, глобальные тенденции, международный опыт и инновационные технологии,

связанные с подготовкой педагогов начального образования нового поколения. Учитель начальных классов играет решающую роль в развитии грамотности, логического мышления, речевой культуры, социализации и личностного роста ребёнка. Поэтому в подготовке будущих педагогов особое значение имеют компетентностный подход, цифровая педагогика, инклюзивное образование, практико-ориентированная подготовка, рефлексивная деятельность, профессиональная этика и непрерывное профессиональное развитие. В статье реформы педагогического образования в Узбекистане рассматриваются в сопоставлении с международным опытом, а также предлагаются научно-практические выводы по повышению эффективности подготовки учителей начального образования.

Ключевые слова: начальное образование, подготовка педагогов, учитель нового поколения, компетентностный подход, цифровая педагогика, инновационные технологии, инклюзивное образование, международный опыт, профессиональная компетентность.

Kirish. Boshlang'ich ta'lim uzluksiz ta'lim tizimining poydevor bosqichi hisoblanadi. Aynan shu bosqichda bolaning o'qish, yozish, hisoblash, fikrlash, muloqot qilish, atrof-muhitni anglash, o'zini tutish va o'rganishga bo'lgan munosabati shakllanadi. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi bolaning keyingi ta'lim bosqichlaridagi muvaffaqiyati uchun asos yaratadi. Shu sababli yangi avlod boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlash masalasi nafaqat pedagogik, balki ijtimoiy, ma'naviy va

strategik ahamiyatga ega. Zamonaviy ta'lim tizimi boshlang'ich sinf o'qituvchisidan faqat dars o'tish ko'nikmasini emas, balki bolani shaxs sifatida tushunish, uning individual rivojlanish sur'atini hisobga olish, ta'lim jarayonini qiziqarli va mazmunli tashkil etish, raqamli vositalardan maqsadli foydalanish, ota-onalar bilan hamkorlik qilish, inkluziv va xavfsiz ta'lim muhitini yaratish kabi ko'plab kompetensiyalarni talab qiladi. Bunday sharoitda pedagog tayyorlash tizimi ham mazmunan yangilanishi zarur.

Hozirgi davrda mavzu dolzarb bo'lib, global miqyosda o'qituvchi kasbiga qo'yilayotgan talablar ortib borayotgani, ta'lim sifati bevosita pedagog kadrlar salohiyatiga bog'liqligi va boshlang'ich ta'limda innovatsion texnologiyalarni to'g'ri qo'llash zarurati bilan belgilanadi. Yangi avlod pedagogi bilim beruvchi shaxs bo'lish bilan cheklanmaydi; u o'quvchini o'rganishga yo'naltiruvchi, qiziqtiruvchi, qo'llab-quvvatlovchi, rivojlantiruvchi va ijtimoiylashtiruvchi mutaxassis sifatida shakllanishi kerak.

Asosiy qism. Yangi avlod boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashning birinchi muhim yo'nalishi kompetensiyaviy yondashuvdir. An'anaviy pedagog tayyorlash modelida ko'proq nazariy bilimlarni egallashga e'tibor berilgan bo'lsa, zamonaviy modelda bilim, ko'nikma, qadriyat, pedagogik pozitsiya va amaliy faoliyat birligi asosiy o'ringa chiqmoqda. Bo'lajak o'qituvchi ona tili, matematika, tabiiy fanlar, tarbiya va san'atga oid boshlang'ich bilimlarni puxta egallashi bilan birga, ularni bolaning yosh xususiyati, qiziqishi va rivojlanish ehtiyojiga mos tarzda yetkazish metodikasini ham bilishi zarur [4; 5].

O'zbekiston ta'lim tizimida pedagog kadrlar tayyorlash masalasi me'yoriy-huquqiy asoslarda ham mustahkamlanmoqda. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunda ta'lim sohasidagi munosabatlarni tartibga solish, ta'limning uzluksizligi, davlat ta'lim standartlari, ta'lim oluvchilar va pedagog xodimlarning huquq hamda majburiyatlari belgilangan [1]. Qonun ta'lim sifatini ta'minlashda pedagogning kasbiy tayyorgarligi va ta'lim mazmunining zamonaviy talablar bilan uyg'unligini huquqiy asosda mustahkamlaydi.

Pedagogik ta'lim sifatini oshirishga oid davlat siyosati bo'lajak o'qituvchini amaliyotga yaqin, zamonaviy va raqobatbardosh kadr sifatida tayyorlashga qaratilgan. 2022-yil 21-iyundagi PQ-289-son qarorda pedagog kadrlar tayyorlovchi oliy ta'lim muassasalarini tizimli rivojlantirish, boshqaruv faoliyatini takomillashtirish, ilg'or xorijiy tajribalarni joriy etgan holda zamonaviy ta'lim dasturlarini ishlab chiqish, ta'lim, ilm-fan va amaliyot uyg'unligini ta'minlash vazifalari belgilangan [2]. Bu yondashuv boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda nazariy bilim, metodik tayyorgarlik va maktab amaliyotining uzviy bog'lanishini talab qiladi. Boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda global tendensiyalardan biri o'qituvchi kasbining ijtimoiy maqomini oshirish va kasbiy rivojlanishni uzluksiz jarayon sifatida tashkil etishdir. UNESCOning 2024-yildagi o'qituvchilar bo'yicha global hisobotida mamlakatlar o'qituvchilarni jalb qilish, tayyorlash, qo'llab-quvvatlash va kasbda ushlab qolish bo'yicha tizimli choralar ko'rish zarurligi ta'kidlanadi [10]. Bu holat boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda faqat oliy ta'limdagi o'qish davriga emas, balki ishga kirish, mentorlik,

attestatsiya va uzluksiz malaka oshirish bosqichlariga ham e'tibor berish kerakligini ko'rsatadi.

Xalqaro tajribada boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlash amaliyotga yo'naltirilgan model asosida rivojlanmoqda. Finlandiya, Singapur, Janubiy Koreya, Yaponiya, Kanada va Estoniya tajribasida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashda maktab amaliyoti, mentor-o'qituvchi bilan ishlash, dars tahlili, pedagogik refleksiya va kichik tadqiqotlar muhim o'rin tutadi. Bu modelda talaba nazariy bilimni auditoriyada o'rganadi, keyin uni real sinf sharoitida sinab ko'radi, kuzatadi, tahlil qiladi va takomillashtiradi. Bunday yondashuv pedagogik kasbga tayyorgarlikni hayotiy va samarali qiladi.

Yangi avlod boshlang'ich ta'lim pedagogining asosiy kompetensiyalaridan biri bolalar psixologiyasini chuqur bilishdir. Boshlang'ich sinf o'quvchisi abstrakt tushunchalarni kattalardek idrok etmaydi; uning tafakkuri ko'rgazmalilik, obrazlilik, o'yin, harakat va emotsional tajriba bilan bog'liq bo'ladi. Shuning uchun bo'lajak pedagog bolaning bilish jarayonlari, motivatsiyasi, diqqat va xotira xususiyatlari, nutq rivoji, emotsional holati va ijtimoiy moslashuvini hisobga olgan holda darsni tashkil etishi kerak [5; 6].

Boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda innovatsion texnologiyalar alohida o'rin tutadi. Interfaol metodlar, loyiha asosida o'qitish, STEAM yondashuvi, o'yin texnologiyalari, muammoli ta'lim, kollaborativ o'qitish, refleksiv baholash va raqamli platformalar ta'lim jarayonini faollashtiradi. Boshlang'ich sinfda innovatsion texnologiya maqsadsiz ko'ngilochar vosita sifatida emas, balki o'quvchining tushunishi, eslab qolishi, amaliy qo'llashi va mustaqil fikrlashiga xizmat qilishi kerak [7; 8].

Raqamli pedagogika yangi avlod o'qituvchisining ajralmas kompetensiyasiga aylanmoqda. OECDning 2024-yilgi "Education at a Glance" nashrida ta'lim tizimlari bo'yicha xalqaro ko'rsatkichlar, jumladan, pedagoglar, ta'lim muhiti, o'quv jarayoni tashkiloti va resurslar tahlil qilinadi [11]. Raqamli texnologiyalar ta'lim mazmunini boyitadi, ammo ularni qo'llash pedagogik maqsad bilan bog'liq bo'lmasa, kutilgan natijani bermaydi. Shuning uchun boshlang'ich ta'lim pedagogi raqamli vositani tanlash, uni yoshga moslashtirish, xavfsiz ishlatish va o'quv natijalariga bog'lash ko'nikmasiga ega bo'lishi lozim. Boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xos chegaralari ham bor. Kichik yoshdagi bolalarda ekran oldida uzoq vaqt qolish, diqqatning tez chalg'ishi, tayyor javobga o'rganish va jismoniy faollikning kamayishi kabi xavflar mavjud. Shu sababli raqamli vositalar darsning barcha qismini egallab olmasligi, balki ko'rgazmalilik, mashq, individual topshiriq, nazorat, ijodiy faoliyat va teskari aloqa uchun maqsadli qo'llanishi kerak. Yangi avlod pedagogi texnologiyani o'qituvchi o'rni bosuvchi vosita emas, o'quv jarayonini boyituvchi metodik resurs sifatida ko'rishi zarur. Innovatsion texnologiyalarni qo'llashda sun'iy intellekt vositalari ham muhim yo'nalishga aylanmoqda. Bo'lajak boshlang'ich ta'lim pedagoglari AI asosidagi ta'lim platformalari, avtomatik baholash vositalari, adaptiv mashqlar, ovozli va vizual resurslar, interaktiv topshiriqlar va individual o'quv yo'llaridan foydalanish imkoniyatlarini bilishi kerak. Shu bilan birga, sun'iy intellektdan foydalanishda akademik halollik, bolaning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilish, yoshga mos kontent tanlash va pedagogik nazorat masalalari e'tibordan chetda qolmasligi lozim.

Yangi avlod boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda inkluziv ta'lim kompetensiyasi muhim ahamiyatga ega. Boshlang'ich sinfga turli ijtimoiy muhitdan kelgan, bilish tezligi, nutq rivoji, jismoniy imkoniyati, emotsional holati va o'quv ehtiyojlari farq qiladigan bolalar qabul qilinadi. Pedagog har bir bola uchun xavfsiz, do'stona va rag'batlantiruvchi muhit yaratishi kerak. Inkluziv yondashuv differensial topshiriqlar, individual yordam, sinfdoshlar bilan hamkorlik, ota-onalar bilan muloqot va maxsus mutaxassislar bilan ishlashni talab qiladi. Boshlang'ich ta'limda baholash madaniyati ham yangilanmoqda. Yangi avlod pedagogi faqat yakuniy baho qo'yuvchi emas, balki o'quvchini rivojlantiruvchi teskari aloqa beruvchi mutaxassis bo'lishi kerak. Formativ baholash, portfel, kuzatuv kartalari, rubrikalar, o'zini-o'zi baholash va tengdoshlar bahosi o'quvchining o'z o'rganish jarayonini anglashiga yordam beradi. Bunday baholash modeli o'quvchini xatodan qo'rqmaslikka, o'z ustida ishlashga va natijani bosqichma-bosqich yaxshilashga o'rgatadi.

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda nutq madaniyati va kommunikativ kompetensiya alohida o'rin tutadi. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi bolaning ona tili, so'z boyligi, o'qish savodxonligi va og'zaki nutqining rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. O'qituvchi nutqi aniq, ravon, sodda, obrazli va tarbiyaviy mazmunga ega bo'lishi kerak. U bolaning savoliga sabr bilan javob berishi, fikrini tinglashi, xatolarini kamsitmasdan tuzatishi va erkin muloqotga sharoit yaratishi zarur [4; 6]. Xalqaro tajribada boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda reflektiv pedagogika muhim o'rin tutadi. Refleksiya o'qituvchining o'z darsi, qarori, usuli va natijasini tahlil qilish qobiliyatidir. Bo'lajak pedagog darsdan keyin "nima muvaffaqiyatli bo'ldi?",

“qaysi o‘quvchi qiynaldi?”, “qaysi metod natija berdi?”, “keyingi darsda nimani o‘zgartirish kerak?” kabi savollar asosida o‘z faoliyatini baholashi kerak. Refleksiv yondashuv pedagogni ijrochi emas, izlanadigan va o‘z ustida ishlaydigan mutaxassisga aylantiradi.

Yangi avlod pedagoglarini tayyorlashda maktab-amaliyot integratsiyasi kuchaytirilishi lozim. Talaba faqat so‘nggi kurslarda qisqa amaliyotga borishi yetarli emas. U birinchi bosqichlardan boshlab maktab muhitini kuzatishi, sinf rahbari ishini o‘rganishi, dars tahlili yuritishi, kichik topshiriqlar bajarishi, keyin esa mustaqil dars o‘tishga tayyorlanishi kerak. Mentor-o‘qituvchi bilan tizimli ishlash, universitet o‘qituvchisi va maktab pedagogi hamkorligi, amaliyot natijalarini tahlil qilish pedagog tayyorlash sifatini oshiradi. Pedagogik ta’limda ilmiy-tadqiqot kompetensiyasi ham zarur. Boshlang‘ich ta’lim pedagogi sinfdagi o‘quv jarayonini kuzatish, muammoni aniqlash, kichik pedagogik tajriba o‘tkazish, natijalarni tahlil qilish va xulosa chiqarish ko‘nikmasiga ega bo‘lishi kerak. Masalan, o‘qish savodxonligini oshirish, matematik tushunchalarni shakllantirish, o‘yin metodlarining samaradorligi, differensial topshiriqlarning ta’siri yoki raqamli resurslardan foydalanish bo‘yicha kichik tadqiqotlar o‘qituvchining kasbiy o‘shishiga xizmat qiladi.

O‘zbek pedagogik tafakkurida boshlang‘ich ta’lim va tarbiya masalalari tarixiy ildizlarga ega. Milliy pedagogik merosda odob, axloq, ilmga hurmat, ustoz-shogird munosabati, oila va maktab hamkorligi, bolani mehnatsevarlik va vatanparvarlik ruhida tarbiyalash g‘oyalari muhim o‘rin tutadi. Pedagogika tarixi va milliy ma’rifatparvarlik

merosini o'rganish bo'lajak o'qituvchida kasbiy o'zlikni anglash, milliy qadriyatlarga hurmat va tarbiyaviy mas'uliyatni kuchaytiradi [4; 5].

Yangi avlod boshlang'ich ta'lim pedagogini tayyorlashda STEAM yondashuvi ham dolzarbdir. Boshlang'ich sinflarda fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematika elementlarini integratsiya qilish bolalarda kuzatish, tajriba qilish, muammo yechish, ijodiy fikrlash va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bunda murakkab nazariy tushunchalar emas, balki yoshga mos amaliy mashg'ulotlar, konstruksiya, tajriba, rasm, model, o'yin va loyiha elementlari muhim ahamiyatga ega. Boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda tarbiyaviy kompetensiya ham markaziy o'rinda turadi. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi bolaga bilim berish bilan birga, uning axloqiy qiyofasi, sinfdoshlariga munosabati, o'zini tutishi, mehnatga munosabati, vatanparvarlik tuyg'usi va ijtimoiy mas'uliyatini shakllantiradi. Shuning uchun pedagogik ta'lim dasturlarida tarbiya metodikasi, sinf rahbarligi, ota-onalar bilan ishlash, konfliktlarni hal qilish, bolalar jamoasini boshqarish kabi yo'nalishlar amaliy mazmunda berilishi kerak [6; 7].

Yangi avlod pedagogi uchun kasbiy etika muhim mezon hisoblanadi. Boshlang'ich sinf o'quvchisi o'qituvchining har bir so'zi, munosabati va harakatidan ta'sirlanadi. O'qituvchining adolati, mehribonligi, talabchanligi, sabri, bolani kamsitmasligi, ota-onalar bilan madaniyatli muloqot qilishi, maxfiylikni saqlashi va har bir bolaga hurmat bilan qarashi pedagogik kasbning axloqiy asosini tashkil etadi. Kasbiy etika bo'lajak o'qituvchi tayyorgarligining alohida tarkibiy qismi bo'lishi zarur.

Boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda xalqaro tajriba mahalliy sharoit bilan uyg'unlashtirilishi kerak. Har bir mamlakatning ta'lim modeli uning madaniyati, ijtimoiy ehtiyoji, maktab tizimi va resurslariga bog'liq. Shu sababli Finlandiya, Singapur yoki Estoniya tajribasini to'g'ridan-to'g'ri ko'chirish emas, balki ularning samarali jihatlarini O'zbekiston maktablari, milliy qadriyatlar, o'quv dasturlari va pedagogik an'analar bilan moslashtirish lozim. Yangi avlod boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlash samaradorligini oshirish uchun pedagogik oliy ta'lim dasturlarida bir necha o'zgarishlar muhim hisoblanadi. Birinchidan, nazariy fanlar amaliy topshiriqlar bilan bog'lanishi kerak. Ikkinchidan, maktab amaliyoti bosqichma-bosqich va uzluksiz tashkil etilishi zarur. Uchinchidan, raqamli pedagogika va inkluziv ta'lim alohida modullar sifatida chuqur o'qitilishi lozim. To'rtinchidan, talabaning kasbiy portfeli, dars ishlanmalari, kuzatuv kundaligi va reflektiv yozuvlari baholash tizimiga kiritilishi maqsadga muvofiq.

Boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashning istiqbolli modeli "nazariya — amaliyot — refleksiya — innovatsiya" zanjiri asosida tashkil etilishi kerak. Nazariya talabaga ilmiy asos beradi, amaliyot real pedagogik vaziyatga olib kiradi, refleksiya faoliyatni tahlil qilishga o'rgatadi, innovatsiya esa yangi metod va texnologiyalarni ijodiy qo'llash imkonini yaratadi.

Xulosa. Yangi avlod boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlash ta'lim tizimining eng muhim strategik vazifalaridan biridir. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi bolaning savodxonligi, tafakkuri, nutqi, ijtimoiylashuvi, o'qishga munosabati va ma'naviy rivojlanishida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shu sababli bo'lajak pedagoglarni

tayyorlash jarayoni chuqur nazariy bilim, amaliy tayyorgarlik, tarbiyaviy mas'uliyat va innovatsion yondashuvlar bilan uyg'un bo'lishi zarur. Global tendensiyalar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy boshlang'ich ta'lim pedagogi kompetensiyaviy yondashuv, raqamli pedagogika, inkluziv ta'lim, reflektiv faoliyat, formativ baholash, STEAM, interfaol metodlar va uzluksiz kasbiy rivojlanish tamoyillari asosida tayyorlanishi kerak.

O'zbekiston sharoitida boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda milliy pedagogik meros, davlat ta'lim siyosati, xalqaro tajriba va innovatsion texnologiyalarni uyg'unlashtirish muhim ahamiyatga ega. Ta'lim, ilm-fan va maktab amaliyoti o'rtasidagi bog'liqlik kuchaysa, pedagogik oliy ta'lim bitiruvchisi real sinf sharoitiga tayyor, bolalar bilan ishlay oladigan, metodik jihatdan puxta va zamonaviy texnologiyalardan oqilona foydalanadigan mutaxassis bo'lib shakllanadi.

Boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashning kelajakdagi samarasi o'qituvchi kasbining ijtimoiy nufuzini oshirish, amaliyotga yo'naltirilgan ta'lim dasturlarini kuchaytirish, mentorlik tizimini rivojlantirish, raqamli va inkluziv kompetensiyalarni shakllantirish hamda yosh pedagoglarni doimiy kasbiy qo'llab-quvvatlashga bog'liq.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – 2020-yil 23-sentabr, O'RQ-637-son // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Pedagogik ta'lim sifatini oshirish va pedagog kadrlar tayyorlovchi oliy ta'lim muassasalari faoliyatini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. – 2022-yil 21-iyun, PQ-289-son // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Pedagogik ta'lim sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. – 2020-yil 27-fevral, PQ-4623-son // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi.
4. Hoshimov K., Nishonova S. Pedagogika tarixi. – Toshkent: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2005. – 304 b.
5. Avloniy A. Turkiy guliston yoxud axloq. – Toshkent: O'qituvchi, 1992.
6. Mavlonova R.A., To'rayeva O.T., Holiqberdiyev K.M. Pedagogika. – Toshkent: O'qituvchi, 2001.
7. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent: TDPU, 2003.
8. Yo'ldoshev J.G'., Usmonov S.A. Pedagogik texnologiya asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2004.
9. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: Sano-standart, 2017.
10. UNESCO. Global Report on Teachers: Addressing Teacher Shortages and Transforming the Profession. – Paris: UNESCO, 2024.
11. OECD. Education at a Glance 2024: OECD Indicators. – Paris: OECD Publishing, 2024.
12. OECD. Preparing Teachers for Digital Education. – Paris: OECD Publishing, 2025.
13. UNESCO. Reimagining our futures together: A new social contract for education. – Paris: UNESCO, 2021.

14. Darling-Hammond L. Powerful Teacher Education: Lessons from Exemplary Programs. – San Francisco: Jossey-Bass, 2006.

15. Hattie J. Visible Learning for Teachers: Maximizing Impact on Learning. – London; New York: Routledge, 2012.